

FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG

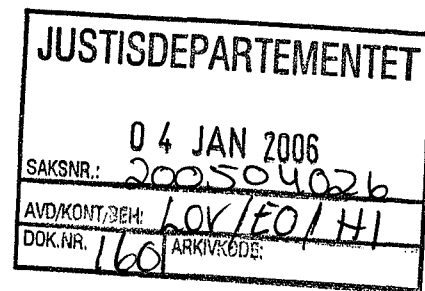
Sosial-, helse- og barnevernavdelingen

Saksbehandler: Eli Haugen Finstad

Deres ref.:
Vår ref.: 2005/4386

Vår dato: 03.01.2006
Arkivnr: 008

Justis og politidepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 dep
0030 OSLO

Høringsuttalelse NOU 2005:8 Likeverd og tilgjengelighet

Prinsipp og perspektiv

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven vil være et sentralt virkemiddel for bedring av funksjonshemmedes rettigheter og gi mulighet for økt livskvalitet for et stort antall mennesker. Tilnærmingen til situasjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne har vært preget av veldedighet eller omsorgstenkning. Rettsstillingen er oftere blitt betraktet som et velferdsspørsmål enn som et spørsmål om menneskerettigheter.

Den relasjonelle innfallsvinkel til forståelsen av funksjonshemming, hvor funksjonshemmingen betraktes som en følge av samfunnets manglende tilpasning til mangfoldet i befolkningen, vil gjennom denne loven bli vesentlig styrket. Nedfelling av den relasjonelle forståelsen i bindende rettsregler vil være en nødvendig forutsetning for en utvikling av likhetstankegang og fokus på vern mot diskriminering.

Manglende tilrettelagt/tilgjengelig samfunn er diskriminering av personer som møter hindringene og det er viktig at det finnes sanksjoner og at disse er hjemlet i lovgivningen. Slik loven er utformet vil den kunne påvirke utviklingen og slå ned på dagens mangelfulle tilrettelagte løsninger.

Forslaget om å fastsette frister for tilgjengeliggjøring støttes, men Fylkesmannen ser at innføring av en slik plikt kan være kontroversielt.

Diskrimineringsvern for grunnlaget nedsatt funksjonsevne

Utenfor mandatet foreslår Syseutvalget at spørsmålet om en generell diskrimineringslov for alle grunnlagene som har et menneskerettslig utgangspunkt, og at en grunnlovsfesting av diskrimineringsvernet, utredes nærmere.

Fylkesmannen velger å avgrense uttalelsene til det som ligger innenfor mandatet.

Tilgjengelighetsparagrafene 9,10 og 11

Utvalget foreslår en plikt til generell tilrettelegging eller universell utforming av virksomhet rettet mot allmennheten, § 9. Utvalget foreslår fire områder – arbeidsliv, skole og utdanning, barnehage og visse offentlige tjenestetilbud, der man skal supplere kravet til generell tilrettelegging med individuell tilrettelegging, § 10.

Fylkesmannen støtter utvalgets forslag om plikt til individuell tilrettelegging på fire utvalgte samfunnsområder.

Utvalgets flertall foreslår å innføre frister for universell utforming av det fysisk bygde miljøet, dvs bygg, anlegg og opparbeidede uteområder rettet mot allmennheten. Innen 2009 foreslås at nybygg eller vesentlige endringsarbeider rette mot allmennheten skal være utformet universelt, jf §11 første ledd. Innen 2019 skal eksisterende bygg, anlegg og uteområder være universelt utformet, jf §11 andre ledd.

Fylkesmannen mener at de foreslåtte tidsfrister for plikt til universell utforming må gjøres gjeldende.

Kommunikasjons- og informasjonsteknologi (IKT) benyttes på svært mange betjeningsystemer og tjenester. Tilgjengelighet til disse er derfor en forutsetning for funksjonshemmedes mulighet til samfunnsmessig deltakelse. På samme måte er tilgjengelig kollektivtrafikk en forutsetning for at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i samfunnet. Fylkesmannen støtter derfor mindretallet som foreslår plikten til universell utforming utvidet til også å gjelde samferdsel og IKT.

Håndheving

Utvalget foreslår at Likestilling- og diskrimineringsombudet skal håndheve loven. Et mindretall (FFO) foreslår å opprette eget tilsyn for håndheving av diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Fylkesmannen støtter flertallets forslag. Det er viktig at håndhevingsorganet tilføres nødvendig ressurser og kunnskap for å kunne veilede og bistå personer med nedsatt funksjonsevne i konkrete saker. Statens råd for funksjonshemmede, Deltasenteret og Dokumentasjonssenteret er enheter som det kan være naturlig for håndhevingsorganet å samarbeide med.

Andre lovendringer

Et flertall foreslår å endre sosialtjenesteloven for å styrke likeverdet for mennesker med sterke kognitive funksjonsnedsettelse. § 4-2 a foreslås utvidet til også å omfatte personlig assistanse. For det andre går flertallet inn for å inkludere dagaktivitet som en ny pliktig tjeneste i ny bokstav e i samme paragraf.

Fylkesmannen støtter disse forslagene og vil spesielt understreke betydningen av at dagaktivitet blir en pliktig tjeneste.

Med hilsen

Oddbjørn Nordset
fungerende fylkesmann